

Saobraćaj i saobraćajni sistemi

Vrsta: Seminarski | Broj strana: 11

Sta je saobraćaj?

Ekonomska teorija polazi od stanovišta, da je saobraćaj jedena od osnovnih oblasti materijalne proizvodnje. Transportovanje robe i ljudi može po svome ekonomskom karakteru biti dvojako. Ono se može vršiti, prvo, u okviru procesa proizvodnje pojedinih materijalnih dobara, i drugo, u okviru prometnog procesa.

Materijalna dobra koja se prenose ne napuštaju još proces proizvodnje, pa se njihov prenos odvija u okviru unutrašnje podele rada. Ovakav transport, koji se vrši u okviru organizacija, bez obzira na kakvoj se udaljenosti nalaze pojedini pogoni jedan od drugog, naziva se internim (unutrašnjim) transportom.

Da bi premeštanje materijalnih dobara sa jednog mesta na drugo imalo karakter samostalne oblasti društvene proizvodnje, potrebno je da se ono obavlja u okviru društvene podele rada. To znači da je potrebno da se ovo premeštanje obavlja po završetku samoga procesa proizvodnje materijalnih dobara, u sferi prometa. Da bi materijalna dobra mogla da dođu u sferu potrošnje, potrebno je da budu premeštena od proizvođača do potrošača, tj da budu transportovana. Saobraćaj ima za cilj da omogući realizaciju društvene upotrebne vrednosti robe, da omogući odvijanje procesa društvene reprodukcije.

Pod saobraćajem treba razumeti onu samostalnu privrednu delatnost koja se bavi prenosom materijalnih dobara, ljudi i vesti sa jednog mesta na drugo, radi omogućenja prometa robe i zadovoljenja društvenih potreba u prevozu lica i međusobne razmene misli.

1

ISTORIJAT

Izdvajanje saobraćaja u samostalnu oblast proizvodnje bio je dug proces koji nije nastao odjedanput, već postepeno tokom razvitka, na određenom stadijumu razvoja društvene podele rada. Saobraćaj je postao samostalna oblast privrede tek onda kada je to bilo neophodno za obezbeđenje daljih razvoja ostalih privrednih delatnosti i samog saobraćaja. Zbog toga razvoj saobraćaja treba istoriski posmatrati, jer su različiti tipovi transporta, nivo i tempo njegovog razvitka, tehnička opremljenost i organizacija rada u raznim društvima.

Pojava železnice i parobroda u prvoj četvrtini XIX veka označava tzv prvu saobraćajnu revoluciju. Njihov razvoj doprineo je da se sve veći deo proizvoda pretvara u robe, te je na taj način podsticao brži razvitak kapitalizma. Ova nova transportna sredstva tražila su za svoju izgradnju i eksploataciju ogromna novčana sredstva. Zbog toga železnica je u najvećem broju zemalja građana od strane države ili krupnih akcionarskih kompanija. To je uslovalo potrebu angažovanja posebnih kapitala u oblasti saobraćaja, u izgradnju i formiranje preduzeća koja će se baviti transportom robe i putnika kao samostalnom – profesionalnom delatnošću.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com